

OLVASÁS – ÍRÁS

(Magyar nyelv és irodalom)

2. évfolyam

Az első két évfolyamon az olvasás-írás képességének előkészítése folyik. Minden tevékenység arra irányul, hogy a tanulók érdeklődését felkeltse az írásos információ megszerzésére, megalapozódjanak az olvasás és írás elsajátításához nélkülözhetetlen képességek.

Ehhez a gondolkodási, érzékelési és észlelési funkciók közül elsősorban a figyelemre, az emlékezetre, a szem-kéz koordinációra, a finommanipulációra van szükség.

Az erkölcsi nevelés területét megalapozza az egyszerű szabályok betartása, a feladatok elvégzésének és a csoportos fejlesztési helyzetnek megfelelő viselkedés, segítőkész magatartás a társakkal, egyszerű utasítások megértése és végrehajtása, a szabályok megismerése, a rendezett környezetre, a tanszerek, eszközök megóvására való igény kialakítása.

Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztésében fontos szerepet tölt be a megfelelő pozitív hozzáállás kialakításával, a türelem megalapozásával, a feladatok végrehajtásával, a társak próbálkozásainak kivárásával és az alkalmazkodóképességgel.

A tanulás tanítását segíti az írásos, képes információk megszerzése iránti igény kialakulása és a tanulás iránti érdeklődés.

2. ÉVFOLYAM KERETTANTERV

Témakör	1. Beszédfejlesztés	óraszám: 10 óra
A témakör nevelési- fejlesztési célja	Hangképző szervek szabályozásának kialakítása, erősítése.	
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	
<ul style="list-style-type: none">– Szabályos légzést kialakítani, a levegőt megfelelően beosztani.– Utánzókétséget kialakítani.– Környezet alapvető hangjait megkülönböztetni, a hangforrások irányát felismerni.– Hallásdifferenciáló készséget fejleszteni.– Megfelelő hangerőt használni spontán beszéd során.	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none">– Beszédtechnika fejlesztése.– Hallásfigyelem-fejlesztés.– Ritmusfejlesztés.– Szókincsbővítés.– Kommunikációs készségfejlesztés. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Légzéstechnika fejlesztése. Hangképző szervek használatának tudatosítása, gyakorlása.</p> <p>Hangképző szervek szabályozásának kialakítása, erősítése.</p> <p>Ajak- és nyelvgyakorlatok. Artikulációs gyakorlatok.</p> <p>Hangok artikulálása, szájról olvasás, állathangok utánzása.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> – Beszédmotiváció egyszerű mondókákkal, versekkel, mozgásos játékkal kísérve. – Kétütemű gyakorlat végzése utánzással. – Ritmusérzék fejlesztése együttműködéssel. – Környezet tárgyait, azok rendeltetését megismerni. – Rákérdezésre adekvát válaszokat, jelzéseket adni. – A környezetre vonatkozó önálló megállapításokat tenni, interaktív kapcsolatot alakítani. – 3–4 hangból álló ritmus – A környezetre vonatkozó önálló megállapításokat tenni, interaktív kapcsolatot alakítani letapsolása utánzással. 	<p>Hangforrások, ismert dallamok felismerése, differenciálása.</p> <p>Környezet tárgyainak megnevezése, tevékenységek megnevezése, játékos utasítások végrehajtása.</p> <p>Verseket, dalok szövegének értelmezése.</p> <p>Köszönés, megszólítás.</p> <p>Irányított közös játék társakkal. Szerepjátékok</p>
---	---

<p>Fogalmak</p>	<p>Fontosabb hangképző szervek, kilégzés, belégzés. Némán, halkán, hangosan. A mozgásokban részt vevő testrészek. Lassú, gyors, egyenletes. Kérdés, felelet, ki? mi? hol? (miért? mikor?) kérdések értelmezése. Alapvető érintkezési formulák. (<i>Rokon, barát, idegen.</i>) Munka, játék. <i>Kedélyállapot</i> kifejezésére szolgáló szavak. <i>Tériorientáció</i> meghatározások.</p>
------------------------	--

<p>Témakör</p>	<p>2. Tériorientációs gyakorlatok</p>	<p>óraszám: 10 óra</p>
<p>A témakör nevelési-fejlesztési célja</p>	<p>Eligazodás nagyobb, ismert térben, helymeghatározás követése.</p>	

<p>Fejlesztési feladatok</p>	<p>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</p>
<ul style="list-style-type: none"> – A relációs fogalmakat megérteni és helyesen alkalmazni cselekvés során. – Soralkotás, balról jobbra haladás spontán módon. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Téri relációk felismerése, létrehozása. – Relációs fogalmak. – Irányok. – Eligazodás nagyobb térben (tanterem). – Irányjelző nyilak ismerete és használata.

<ul style="list-style-type: none"> – A bal-jobb oldal, irány differenciálása jelölés segítségével. – Testséma kialakítása. A könyvek, papírlapok kíméletes használata, előre, hátra lapozás egyesével 	<ul style="list-style-type: none"> – Eligazodás két dimenzióban (könyv, feladatlap). <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Tárgyak helyének meghatározása, egymáshoz viszonyítása.</p> <p>Relációs fogalmak megállapítása képen.</p> <p>Téri relációk felismerése síkban (feladatlapon).</p> <p>Testtájékok megmutatása, megnevezése.</p> <p>Soralkotás tárgyakkal, képekkel, rajzzal.</p> <p>Eldugott tárgyak keresése, helymeghatározások.</p> <p>Nyilak elhelyezése, megfigyelése padokon, táblán, feladatlapon.</p> <p>Adott ábra, kép megkeresése könyvben.</p>
---	--

Fogalmak	<p>Elöl, hátul, <i>középen, oda, vissza</i>, alatt, fölött, mellett, alá, fölé, mellé, ki, be, fel, le.</p> <p><i>Irányhatározók:</i> (bele, fölé, mögé), balra, jobbra, középen, bal, jobb, középső, szemben, háttal.</p> <p>Könnyen érzékelhető <i>ellentétpárok:</i> hideg-meleg, sötét-világos, felnőtt-gyerek, öreg-fiatal, férfi-nő.</p> <p>Ki? Mi? <i>Kérdőszó.</i> Tárgy, személy</p>
-----------------	---

Témakör	3. Finommozgások fejlesztése	óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési célja	Ujjak ügyesítése. Biztos ceruzafogás.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – A tanuló hüvelyk- és mutatóujjának egyenkénti, önálló mozgatása. – Tárgyak megfogása két-, illetve három ujjal. – Keményebb agyagok, vastagabb drótok alakítása, megmunkálása. – A zsírkréta, kréta, ceruza helyes fogása és tudatos irányítása. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ujjak irányított mozgatása. – Tevékenység apró tárgyakkal. – Kéz izomzatának fejlesztése. – Helyes, szabályos, célszerű ceruzafogás elsajátítása, gyakorlása. – Megfelelő nyomaték gyakorlása. – Érzékelési gyakorlatok tapintással. – Ujjak mozgatásának finomítása. – Eszközök, szerszámok fogása. – Mozdulatok utánzása.

<ul style="list-style-type: none"> – Író- és rajzeszközök használata megfelelő nyomatékkkal. – Ismert tárgyak felismerése tapintással. – Ujjak egyenkénti, akaratlagos mozgatása. – A szerszámok rendeltetésszerű használata utánzással. Kételemes mozdulatsor felidézése, utánzása megfigyelés után. 	<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Kézujjak (mondókák), ujjak „számlálása”, „zongorázás”. Gyöngy felszedése, Pötyi játék használata, papír tépkedése, mozaik ragasztása.</p> <p>Gyúrás, nyomkodás agyaggal, drót hajlítása.</p> <p>Vonalak húzása megfelelő nyomatékkkal és ceruzafogással.</p> <p>Színezés, spontán rajzolgatás.</p> <p>Tárgyak felismerése, kiválasztása tapintással.</p> <p>Játékos gyakorlatok: „zongorázás”, kopogás, integetés.</p> <p>Kopogás alul, felül, kívül, belül, elöl, hátul.</p> <p>„Szerelés” fogóval, anyacsavarral stb.</p> <p>Mozdulatok alapján mindennapi tevékenység felismerése, utánzása.</p>
---	--

Fogalmak	<p>Ujjak, <i>egyenes, behajlított ujj.</i></p> <p>Kicsi, nagy, egy darab, kerek, lapos, egyenes, <i>görbe</i>, erősen, gyengén, álló-, fekvő egyenes, kör-, kapu- és csészevonal, sötét, halvány, sima, <i>érdes</i>, puha, kemény, gömbölyű, lapos, hosszú, rövid, vastag, vékony, dolgozik, játszik, szerszámok, baleset, óvatosság.</p>
-----------------	--

Témakör	4. Szem-kéz koordinációjának fejlesztése	óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési célja	Formák helyes felismerése, megnevezése, egyeztetése.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – Labdadobás, -gurítás célirányosan, labdát elkapni. – Stabil építményt készíteni viszonylag pontos illesztéssel. – Kitartó munkavégzés néhány percig, megfelelő mozdulatokkal. – Szabály megértése és betartása, a tanuló képességei szerint. – Feladatmegértés és feladatvégzés kevés segítséggel. – Tekintetét tudatosan irányítani, fixálni. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Célzott gurítás, dobás. – Építés kockával, dominóval, fűzés. – Határok betartása. – Pontok összekötése. – Szemtorna. – Formák összehasonlítása. – Gombolás. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Labda dobása, autó gurítása egymásnak, „kapuba”, célba. Kockák egymásra rakása, építés párhuzamosan, minta szerint. Dominó élére állítása.</p> <p>Fűzőtábla használata, nagy gyöngyök fűzése hurkapálcára, drótra, spárgára, ritmikus sor két színnel.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Feltűnő hasonlóságot megtalálni különböző tárgyakon. – Kitartóan gyakorolni a nagyobb gombok begombolását, próbálkozások során a sikertelenséget elviselni. 	<p>Mozaikkirakás, nyomdázás meghatározott helyre, rajzolás során keret tisztán hagyása, autó végigvezetése „úton”.</p> <p>Pontok közé ceruza, pálcika beillesztése, pontok összekötése ujjal, ecsettel, ceruzával.</p> <p>Mozgó tárgy követése szemmel, tájékozódás egy szemmel.</p> <p>Logikai játék, hasonló formák keresése, egyeztetés feladatlapon.</p> <p>Baba- és saját ruha gombolása.</p> <p>Nagy gyöngy fűzése.</p>
--	---

Fogalmak	<p style="text-align: center;"><i>Gurítás-dobás, cél. A helyváltoztatás szinonimái.</i> Kösd össze!</p> <p>Illesztés, igazítás, pontosság, gyöngysor, hosszabb, rövidebb, eleje, vége, közepe, betöltés, kihagyás, bele, mellé, találat, alapszínek, sötét, világos, hosszabb rövidebb. hosszában, keresztben, fordítva, méret, szín, forma, ugyanolyan, hasonló.</p> <p>Ruhadarabok.</p>
-----------------	---

Témakör	5. Emlékezet-, gondolkodás- és figyelemfejlesztés	óraszám: 10 óra
A témakör nevelési- fejlesztési célja	Egyszerű összefüggések, különbségek, hasonlóságok felismerése.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – Rövid szavakat utánamondani, ismételni, néhány percnyi szünet után felidézni. – Változásokat észlelni, jelezni. – Egyszerű összefüggéseket felismerni, megfogalmazni. – Halmazból egy-egy meghatározott tárgyat kiválasztani. – Versek, mondókák értő elmondása (együttmondással). – Ismert tárgyakat ismert fogalmak alá rendelni. – Kérdések segítségével eseménykép tartalmát felidézni, elmondani. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Rövid szavak utánamondása. – Tárgyak megfigyelése, változás észlelése. – Csoportosítás. – Mondókák együttmondással. – Szavak utánamondása. – Versek, dalok, mondókák tanulása. – Figyelemfejlesztő játékok. – Összefüggések felismerése. – Képolvasás. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Szavak felidézése és ismételt mondása játékos formában. Tárgyak sorából „Mi tűnt el? Mi változott?” Színek szerinti válogatás.</p> <p>Mondókák, versek kiválasztása tartalom alapján, rákérdezéssel, tartalom elmondása.</p> <p>Egyes szavak, képről alkotott mondatok azonnali és késleltetett utánamondása.</p> <p>Eseményképek feldolgozása, egyszerű összefüggések felismerése.</p> <p>Lefordított képek megtalálása, képes lottó, puzzle-k. Tematikus kép szereplői, tevékenységük felidézése emlékezetből, kérdések segítségével.</p>

Fogalmak	<p>Ugyanaz, még egyszer, ugyanolyan, hasonló (részben ugyanolyan), Miért? kérdés, válasz. Étel, ruhanemű, jármű, játékok, bútorok, edények, járművek, funkciójuk</p>
-----------------	--

Témakör	6. Íráselemek tanítása		óraszám: 22 óra
A témakör nevelési-fejlesztési célja	Tárgyak válogatása forma alapján.		
fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<ul style="list-style-type: none"> – Alapformákat egyeztetni, biztosan differenciálni, felismerni a környezet tárgyain. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Formák differenciálása, egyeztetése. – Formák megfigyelése, körüljárása, átrajzolása. – Irányok követése. – Irányított vonal húzása, átírás. 		

<ul style="list-style-type: none"> – Felismerhető formákat létrehozni segítséggel, különböző eszközökkel. – Tanszereket rendeltetésszerűen, kíméletesen használni, a vonalközt figyelembe venni. – Az instrukciókat pontosan követni. – Tudatosan alkalmazni egyenes és görbe vonalakat. – Az íráshoz szükséges körülményeket megszokni. – A hibákat megtalálni, törekedni a hibátlan feladatvégzésre, a hibajavításra. 	<ul style="list-style-type: none"> – Helyes testtartás, ceruzafogás. – Határok betartása. – Könyv, füzet használata. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>Tárgyak megfigyelése, összehasonlítása, felismerése tapintás útján.</p> <p>Egyenes és görbe vonal követése.</p> <p>Szögletes és kerek formák kirakása, átrajzolása homokba bottal, papírra ujjal, ecsettel, ceruzával.</p> <p>Könyv lapozgatása, előre, hátra lapozás.</p> <p>Képek keresése, füzet lapozása, sorok teleírása, kihagyása, szóköz.</p> <p>Vonal rajzolása le, fel, jobbra, balra.</p> <p>Ábrák, pontok összekötése homokban, táblán, feladatlapon.</p> <p>Egyenes, kör, csigavonal, egyszerű szögletes formák szabályos átírása, másolása áttetsző papírra.</p> <p>A folyamatos munka idejének fokozatos növelése.</p> <p>Ábrák kiegészítése, egyszerű formák rajzolása meghatározott helyre, széles vonalközbe.</p>
---	--

Fogalmak	<p>Egyszerű formák: kerek, <i>szögletes</i>, <i>széles</i>, <i>keskeny</i>, rövid, hosszú, egyenes, <i>görbe</i>, kör- és <i>csigavonal</i>. Összehasonlítás: ugyanolyan, <i>ugyanúgy</i>, <i>ugyanarra</i>, <i>ugyanoda</i>. Helymeghatározások. A könyvben való tájékozódás: üres sor, tele sor, ujjnyi köz, vastag vonal, ... Kösd össze! <i>Kerüld ki!</i></p>
-----------------	--

Összegzett tanulási eredmények a második évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló együttműködő, motiválható a beszédszervi gyakorlatok végzése során.</p> <p>Képes figyelmét néhány percig a feladatra irányítani.</p> <p>Felismeri környezete hangjait, zörejeit, társai és a vele foglalkozó felnőttek hangját.</p> <p>Képes az irányokat (fentről le, balról jobbra) utánzással alkalmazni.</p> <p>Képes segítséggel alkalmazni – megnevezésre – a téri relációkat.</p> <p>Képes felismerni a soralkotás (két elemből álló) ritmusát, próbálja azt (segítséggel) utánozni.</p> <p>Képes környezete iránt érdeklődni, alapvető kommunikációs készsége alakul (közeledésre adekvát reakció, részvétel közös tevékenységben /passzív is/, elemi szükségletek, igények jelzése).</p> <p>Részt vesz irányított csoportos tevékenységben.</p> <p>Képes a feladatot elvégezni, szabályokat betartani.</p> <p>Képes a tanult verseket, dalokat, mondókákat társaival csoportosan elmondani.</p> <p>Képes elemi szinten a csoportba illeszkedni, ismeri és megnevezi társait és a vele foglalkozó felnőtteket.</p>
---	--

	Képes a különböző íróeszközöket (segítséggel) alkalmazni, gyakorolni a ceruzafogást, tudatosan alkalmazni az író- és rajzeszközök, ceruza megfelelő nyomatékát.
--	---